

УДК 35.08

DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2023-4-107-117>

Притула Максим,
*аспірант кафедри управління
охороною здоров'я та публічного
адміністрування Національного
університету охорони здоров'я
України імені П.Л. Шупика*

Prytula Maksym,
*Graduate student of the Department of
Healthcare Management and Public
Administration, Shupyk National
Healthcare University of Ukraine, Kyiv,
Ukraine*

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-3131-2625>

УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОГО МЕХАНІЗМУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

IMPROVEMENT OF THE STATE-ADMINISTRATIVE MECHANISM OF HEALTH CARE UNDER MARTIAL LAW

Анотація. У статті висвітлено особливості удосконалення державно-управлінського механізму охорони здоров'я в умовах воєнного стану. Виявлено, що для підтримки охорони здоров'я на належному рівні в умовах воєнного стану органи державної влади розробили та реалізували низку заходів для забезпечення безперервності послуг, особливо на первинній ланці. Визначено, що важливим кроком державно-управлінської підтримки охорони здоров'я на початку періоду повномасштабного вторгнення країни-агресора в Україну стали зміна умови оплати за договорами з Національною службою здоров'я України. Встановлено, що в основі удосконалення державно-управлінського механізму охорони здоров'я в умовах воєнного стану лежать: 1) запровадження пакета «Готовність та забезпечення надання медичної допомоги населенню, яке знаходиться на території, де ведуться бойові дії» для закладів, які на момент подання пропозиції перебували в районі бойових дій; 2) доповнення Програми медичних гарантій новими пакетами медичних послуг, зокрема пакетом «Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги» та пакетом «Комплексна реабілітаційна допомога дорослим та дітям у стаціонарних умовах»; 3) врегулювання питання забезпечення реабілітаційними засобами осіб, які проходять реабілітацію в медичних закладах, без тривалого очікування; 4) здійснення перших кроків у реорганізації лікарняної мережі, що дозволить сформувати в Україні мережу компетентних закладів охорони здоров'я; 5) врегулювання механізмів створення ефективної системи громадського здоров'я в Україні, яка сприятиме зміцненню здоров'я населення, профілактиці захворювань та збільшенню тривалості життя; 6) ухвалення Закону України «Про лікарські засоби»; 7) прийняття пріоритетних напрямів розвитку сфери охорони здоров'я на 2023 – 2025 рр.; 8) формування Проєктного офісу з відновлення системи охорони здоров'я; 9) розширення повноваження НСЗУ щодо контролю за дотриманням закладами охорони здоров'я договірних умов; 10) прийняття законодавства про функціонування в Україні телемедицини, що полягає у наданні або використанні медичних послуг без обмеження відстані. Відзначено, що державне управління охороною здоров'я в умовах воєнного стану має передбачати створення нової ідеології охорони здоров'я України, розробку оптимальних методів і засобів організації

охорони здоров'я та його вдосконалення на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також формування здорового способу життя, медико-соціальної профілактики та реабілітації.

Ключові слова: державно-управлінський механізм, охорона здоров'я, громадське здоров'я, реабілітація, програма державних гарантій.

Abstract. The article highlights the peculiarities of improving the public administration mechanism of health care under martial law. It is found that in order to maintain health care at the proper level under martial law, public authorities have developed and implemented a number of measures to ensure the continuity of services, especially at the primary level. It has been determined that an important step in public administration support for health care at the beginning of the period of full-scale invasion of Ukraine by the aggressor country was the change in the terms of payment under contracts with the National Health Service of Ukraine. It has been established that the basis for improving the public administration mechanism of health care under martial law is based on: 1) the introduction of the package "Preparedness and provision of medical care to the population located in the territory where hostilities are taking place" for institutions that were in the area of hostilities at the time of submission of the proposal; 2) supplementing the Medical Guarantees Program with new packages of medical services, in particular, the package "Support and treatment of adults and children with mental disorders at the primary level of medical care" and the package "Comprehensive rehabilitation care for adults and children in inpatient settings"; 3) to regulate the issue of providing rehabilitation means to persons undergoing rehabilitation in medical institutions without long waiting times; 4) to take the first steps in reorganizing the hospital network, which will allow forming a network of competent health care institutions in Ukraine; 5) to regulate the mechanisms for creating an effective public health system in Ukraine, which will contribute to improving public health, preventing diseases and increasing life expectancy; 6) to adopt the Law of Ukraine "On Medicines"; 7) to adopt priority programs for the development of health care in Ukraine. It is noted that public administration of health care under martial law should include the creation of a new ideology of health care in Ukraine, development of optimal methods and means of organizing health care and its improvement at the national, regional and local levels, as well as the formation of a healthy lifestyle, medical and social prevention and rehabilitation.

Keywords: state-management mechanism, health care, public health, rehabilitation, state guarantee program.

Постановка проблеми. Державно-управлінський механізм у сфері охорони здоров'я має певні особливості. У законодавстві України зазначено, що охорона здоров'я є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави. Водночас держава визначає політику охорони здоров'я України, на підставі чого забезпечує її реалізацію. З огляду на умови сьогодення, зумовлені введенням воєнного стану, одним із головних завдань органів державної влади та місцевого самоврядування є забезпечення стабільного функціонування сфери охорони здоров'я та задоволення потреб населення в послугах цієї сфери. Це є необхідною умовою для збереження та підвищення тривалості й якості життя населення країни, оскільки відомим є факт, що здорове населення та людський капітал є основою існування та розвитку будь-якої країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми державного управління у сфері охорони здоров'я вивчають Н. Авраменко, М. Білинська,

О. Галацан, В. Григорович, І. Зима, Є. Кульгінський, М. Литвиненко, І. Мосійчук, З. Надюк, Ю. Сенюк, Н. Ткачова, І. Фуртак та ін.

Однак, доцільно відзначити, що питання вивчення особливостей державно-управлінського механізму охорони здоров'я в умовах воєнного стану розкриті не комплексно, зокрема потребує проведення подальших досліджень практичний аспект цієї проблеми.

Метою статті є висвітлення особливостей удосконалення державно-управлінського механізму охорони здоров'я в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Державно-управлінський механізм охорони здоров'я в Україні функціонує відповідно до міжнародних конвенцій і договорів, підписаних уповноваженими особами, Конституції України, законів, зокрема Закону України «Основи законодавства України» від 19.11.1992 р. № 2801-XII [1], яким визначено поточну модель системи охорони здоров'я та правові регуляторні документи, прийняті відповідними органами національної та галузевої системи, зокрема насамперед Кабінетом Міністрів України, Міністерством охорони здоров'я України, судовими органами, до компетенції яких належить охорона здоров'я населення не тільки на державному рівні, але й на рівні регіонів, в тому числі об'єднаних територіальних громад.

Попри наслідки російсько-української війни, яка триває досі, Україна продемонструвала неабияку стійкість. Після повномасштабного російського вторгнення в лютому 2022 р. українська система охорони здоров'я раптово зіткнулася з безпрецедентними викликами: бомбардування завдало шкоди закладам охорони здоров'я і порушило процес обслуговування. Війна висунула нові вимоги до системи охорони здоров'я, включаючи посилення підтримки психічного здоров'я, реабілітації та гендерного насильства. Водночас для підтримки охорони здоров'я на належному рівні в умовах воєнного стану органи державної влади розробили та реалізували низку заходів для забезпечення безперервності послуг, особливо на первинній ланці.

Важливим кроком державно-управлінської підтримки охорони здоров'я на початку періоду повномасштабного вторгнення країни-агресора в Україну стали зміна умови оплати за договорами з Національною службою здоров'я України (НСЗУ) відповідно до положень Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 410 і від 29 грудня 2021 р. № 1440» від 25.02.2022 р. № 157 [2]. Згідно з цими змінами «для закладів охорони здоров'я територій, де оголошено воєнний стан, планова та фактична вартість медичних послуг за всіма пакетами медичних послуг, розраховується щомісяця у такому порядку: починаючи з місяця введення воєнного стану як 1/12 від орієнтовної загальної ціни договору».

Попри те, з 1 липня можливість оплати за надані медичні послуги за принципом 1/12 та необов'язковим внесенням даних до Електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ) отримали лише ті заклади охорони здоров'я, що безпосередньо розташовані у районах активних бойових дій (відповідно до положень Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо забезпечення реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення» від 01.07.2022 р. № 741) [3].

У кінці 2022 р. Національною службою здоров'я України запроваджено пакет «Готовність та забезпечення надання медичної допомоги населенню, яке знаходиться на території, де ведуться бойові дії» для закладів, які на момент

подання пропозиції перебували в районі бойових дій. Цей пакет встановлює укладення угод з комунальними медичними закладами [4].

Окрім того, в кінці минулого року Кабінетом Міністрів України було переглянуто Програму медичних гарантій та внесено відповідні зміни згідно із введення воєнного стану та наслідками російсько-української війни. З огляду на такі тенденції Програму медичних гарантій було доповнено новими пакетами медичних послуг, зокрема пакетом «Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги» та пакетом «Комплексна реабілітаційна допомога дорослим та дітям у стаціонарних умовах» [5].

Важливими напрямком удосконалення державно-управлінського механізму охорони здоров'я в Україні стало врегулювання питання забезпечення реабілітаційними засобами осіб, які проходять реабілітацію в медичних закладах, без тривалого очікування, що особливо важливо в умовах війни, що триває. Поряд з тим, Кабінетом Міністрів України затверджено індивідуальний реабілітаційний план під час надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я особам, що мають обмеження щодо повсякденного функціонування та особам, які мають захворювання, травми, вроджені порушення чи інші стани здоров'я [6].

Також у минулому році Верховною Радою України ухвалено три важливі документи:

- 1) Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги» від 01.07.2022 р. № 2347-IX [7];
- 2) Закон України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 р. № 2573-IX [8];
- 3) Закон України «Про лікарські засоби» від 28.07.2022 р. № 2469-IX [9].

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги» від 01.07.2022 р. № 2347-IX [7] зумовлено необхідністю реорганізації лікарняної мережі, оскільки в Україні витрати на охорону здоров'я в рази вищі, ніж у європейських країнах. Окрім того важливим документом реорганізації лікарняної мережі стала Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров'я» від 28.02.2023 р. № 174 [10], якою оновлено підхід до визначення госпітальних округів та передбачається впровадження сучасних підходів до формування мереж регіональних та медичних закладів.

Такі документи мають на меті сформувати в Україні мережу компетентних закладів охорони здоров'я, що дозволить їм надавати послуги у структурі відповідних госпітальних округів, що особливо важливо в умовах воєнного стану, коли якість медичної допомоги, своєчасність і доступність для населення, ефективне використання матеріальних, трудових та інших ресурсів є пріоритетом.

З 1 жовтня 2023 р. набрав чинності Закон України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 р. № 2573-IX [8]. Цей документ розроблено з метою врегулювання механізмів створення ефективної системи громадського здоров'я в Україні, яка сприятиме зміцненню здоров'я населення, профілактиці захворювань та збільшенню тривалості життя. Цей документ також регулює питання зміцнення здоров'я населення, а також сферу гігієни та захисту населення від інфекційних хвороб, визначає відповідні права та обов'язки державних органів та органів місцевого самоврядування, а також юридичних та фізичних осіб, відзначає правові та організаційні засади державного нагляду

(контролю) у сферах господарської діяльності, які можуть становити загрозу здоров'я населення.

Реалізація Закону України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 р. № 2573-IX [8] є одним із елементів повноцінно функціонуючої системи громадського здоров'я в Україні, що, зі свого боку, дозволить модернізувати, осучаснити та інтегрувати українську систему охорони здоров'я в європейську мережу та сформувати загальну систему громадського здоров'я. Реалізація цього документа сприятиме подальшій інтеграції України в європейський простір, а його імплементація сприятиме подовженню активного життя населення та наближенню цього показника до економічно розвинутих країн. Після розформування санітарно-епідеміологічної служби на законодавчому рівні було вирішено питання розподілу відповідних функцій цієї структури між різними центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємцями та громадянами поза цими структурами. Крім того, у Законі України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 р. № 2573-IX [8] зазначено проведення безперервної співпраці та взаємодії у сферах медицини, ветеринарії, безпеки продуктів харчування та питної води та охорони навколишнього середовища.

Водночас положеннями Закону України «Про лікарські засоби» від 28 липня 2022 р. № 2469-IX [9] визначено:

- 1) умови формування та розробки лікарських засобів, проведення доклінічних досліджень, клінічних випробувань, державної реєстрації лікарських засобів;
- 2) умови виробництва, виготовлення, призначення, застосування, імпорту, оптової та роздрібною торгівлі, контролю якості, фармаконагляду лікарських засобів;
- 3) права та обов'язки юридичних і фізичних осіб, повноваження органів державної влади та посадових осіб в сфері охорони здоров'я;
- 4) формування умов для розвитку фармацевтичної галузі, створення сприятливого інвестиційного середовища та подолання технічних перешкод у міжнародній торгівлі лікарськими засобами.

Варто відзначити й те, що деякі положення Закону України «Про лікарські засоби» від 28 липня 2022 р. № 2469-IX [9] почнуть діяти лише через 30 місяців (2,5 роки) після припинення воєнного стану. Прийняття цього документу дало змогу підвищити рівень захисту здоров'я та інтересів споживачів, захищати споживачів від небезпечних, неефективних і неякісних ліків, удосконалити систему контролю якості лікарських засобів з урахуванням вимог законодавства ЄС та мінімізувати негативні наслідки неправомірного державного втручання у сферу виробництва та розповсюдження лікарських засобів. Окрім того, документ регулює відносини між органами виконавчої влади, операторами ринку ліків і споживачами ліків і встановлює процедури забезпечення якості вироблених, імпортованих і розповсюджених ліків, забезпечує зменшення рівня корупції при видачі ліцензій на ринок медичного застосування лікарських засобів та при дистрибуції лікарських засобів на фармацевтичному ринку України, а також збільшення доступності безпечних, ефективних та якісних лікарських засобів на ринку України.

У жовтні минулого року також було прийнято пріоритетні напрями розвитку сфери охорони здоров'я на 2023–2025 рр. Наказом МОЗ України від 07.10.2022 р. № 1832 [11], в основі яких лежить удосконалення:

- 1) амбулаторних медичних послуг, включаючи первинну медичну допомогу, інтеграцію догляду та підтримки пацієнтів з психічними розладами на рівні первинної медичної допомоги та організацію обов'язкових медичних оглядів;
- 2) екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, що передбачає надання високоякісної та доступної медичної допомоги пацієнтам у надзвичайних ситуаціях;
- 3) трансплантації анатомічного матеріалу людини та доступності таких послуг;
- 4) забезпечення якісної та доступної медичної допомоги вагітним жінкам, породіллям, новонародженим та дітям до п'яти років, проведення розширеного скринінгу новонароджених та впровадження заходів раннього втручання;
- 5) охорони психічного здоров'я та психологічної підтримки;
- 6) реабілітаційних послуг в сфері охорони здоров'я;
- 7) надання реабілітаційних послуг у сфері спеціалізованої медичної допомоги, оздоровчо-психологічної підтримки ветеранів та їх сімей, сімей загиблих (померлих) ветеранів, сімей загиблих (померлих) захисників України, внутрішньо переміщених осіб;
- 8) пріоритетності наявних і додаткових ресурсів для профілактики, раннього виявлення та лікування неінфекційних захворювань;
- 9) процесу своєчасного лікування, локалізації та ліквідації інфекційних захворювань, запобігання їх виникненню та поширенню;
- 10) наявності основних (необхідних) лікарських засобів;
- 11) розширення Національного переліку основних лікарських засобів, зокрема щодо нових лікарських засобів для лікування станів і захворювань, які включено до цього переліку та/чи є необхідні для реалізації національних програм охорони здоров'я населення у перспективі;
- 12) заходів громадського здоров'я, які спрямовані на: зниження вживання тютюнових виробів; зменшення споживання алкогольних напоїв; підвищення фізичної активності; раціональне використання антибактеріальних засобів; зменшення поширеності вживання наркотичних засобів; зменшення забруднення повітря; розумне і збалансоване харчування; профілактику нещасних випадків на виробництві та невиробничого характеру; підвищення вакцинального захисту населення від поліомієліту, дифтерії, правця, кору, кашлюку та туберкульозу;
- 13) розробки, затвердження та впровадження програм навчання спеціалістів з інфекційного контролю (лікарів та медичних сестер);
- 14) забезпечення медичної освіти та системних вимог до професійного медичного персоналу, безперервного професійного розвитку медичного персоналу;
- 15) зміцнення потенціалу для управління медичною системою на рівні регіональної громади та навчання спеціалістів з управління медичними закладами;
- 16) стандартизації медичної допомоги та формування ефективної системи управління якістю медичних послуг;

17) досягнення електронної охорони здоров'я, зокрема усунення паперових документів із системи охорони здоров'я та впровадження високоякісних доступних електронних послуг.

Що стосується особливостей функціонування державно-управлінського механізму охорони здоров'я у 2023 р., то слід відзначити, що у січні Кабінетом Міністрів України сформовано Проектний офіс з відновлення системи охорони здоров'я Наказом МОЗ «Про утворення Проектного офісу з відновлення системи охорони здоров'я» від 31.01.2023 р. № 192 [12]. Окрім того, затверджено Положення про Проектний офіс з відновлення системи охорони здоров'я, ключовими завданнями якого є:

1. Підтримка та координування впровадження медичних реформ та відновлення системи охорони здоров'я.
2. Організаційне, інформаційне та аналітичне забезпечення діяльності Координаційної ради з питань з відновлення системи охорони здоров'я при МОЗ України.
3. Підготовка пропозицій до проекту нормативно-правових актів щодо впровадження реформ та відновлення, у тому числі стратегічних та програмних документів МОЗ України з окремих питань та плану заходів їх впровадження.
4. Координування та підтримка донорів і технічної допомоги для впровадження реформ і заходів з відновлення.
5. Пошук партнерів для реалізації заходів із залучення експертів, методичного супроводу та впровадження заходів з реформування та реструктуризації.
6. Розробка та підтримка заходів щодо моніторингу результатів впровадження реформ та заходів з реконструкції.

Варто відзначити й те, що Кабінетом Міністрів України розширено повноваження НСЗУ щодо контролю за дотриманням закладами охорони здоров'я договірних умов. Таке рішення є черговим кроком до надання НСЗУ можливості контролювати використання коштів Програми медичних гарантій, які мають спрямовуватися на надання пацієнтам якісної, доступної та безплатної медичної допомоги [13].

Відсутність чіткого механізму такого моніторингу унеможлиблювала повну реалізацію положень законодавства. Таким чином, це рішення дало можливість НСЗУ здійснювати два види моніторингу: автоматичний та реальний. Автоматичний моніторинг здійснюється шляхом аналізу набору даних і оцінки подальших ризиків. Реальний моніторинг здійснюється шляхом контролю документації та безпосереднього відвідування медичних закладів. Цей моніторинг може бути плановим і позаплановим.

Ключовим етапом удосконалення державно-управлінського механізму охорони здоров'я в Україні стало ухвалення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування телемедицини» від 09.08.2023 р. № 3301-IX [14]. Так, Верховна Рада України прийняла законодавство про функціонування в Україні телемедицини, що полягає у наданні або використанні медичних послуг без обмеження відстані. Метою цього законодавчого документа є запровадження комплексного та системного підходу до створення та реалізації національної політики з метою розвитку телемедицини для збереження та зміцнення здоров'я населення України шляхом підвищення якості та доступності медичних послуг, розширення можливостей для пацієнтів і

підвищення рівня ефективності управління й використання ресурсів охорони здоров'я.

Окрім того, у листопаді було сформовано Міжвідомчу робочу групу з питань розбудови телемедицини в Україні на основі Наказу МОЗ України «Про утворення Міжвідомчої робочої групи з питань розбудови телемедицини в Україні» № 1906 від 03.11.2023 р. [15].

Підсумовуючи, доцільно відзначити, що в умовах війни система охорони здоров'я України продовжує розвиватися. Від якості та інтегрованості державно-управлінського механізму охорони здоров'я, а також професіоналізму та компетентності апарату державного управління залежить ефективність та дієвість системи охорони здоров'я в Україні. Державне управління охороною здоров'я в умовах воєнного стану має передбачати створення нової ідеології охорони здоров'я України, розробку оптимальних методів і засобів організації охорони здоров'я та його вдосконалення на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також формування здорового способу життя, медико-соціальної профілактики та реабілітації.

Тому основним завданням державно-управлінського механізму охорони здоров'я в умовах воєнного стану має стати формування науково обґрунтованих стратегій охорони здоров'я та громадського здоров'я, а також розробка комплексних і цільових програм, які повинні забезпечити реалізацію таких стратегій. Водночас слід особливо підкреслити, що в сучасних умовах ефективність функціонування державно-управлінського механізму охорони здоров'я в умовах воєнного стану неможлива без розширення та зміцнення міжнародних зв'язків.

Висновки. Таким чином, проведені дослідження дозволяють відзначити особливу важливість удосконалення державно-управлінського механізму охорони здоров'я в умовах воєнного стану. Вивчення низки законодавчих та нормативно-правових документів, в основі яких лежить удосконалення державно-управлінського механізму охорони здоров'я, засвідчує, що органи державної влади попри війну, яка триває досі, забезпечили стійкість та безперебійну роботу системи охорони здоров'я як на національному, так і на регіональному та місцевому рівнях, що дозволило в цілому поступово реалізувати план відновлення системи охорони здоров'я від наслідків війни та визначити подальші перспективи функціонування системи охорони здоров'я в Україні.

Список використаних джерел:

1. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
2. Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 410 і від 29 грудня 2021 р. № 1440: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.02.2022 № 157. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
3. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо забезпечення реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.07.2022 № 741. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/741-2022-%D0%BF#n2> (дата звернення: 09.09.2023).
4. Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією: Мінреінтеграції; Наказ,

- Перелік від 22.12.2022 № 309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
5. Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 410 і від 29 грудня 2021 р. № 1440: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2022 № 1268. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1268-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
 6. Деякі питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України; План, Порядок, Положення, Перелік, Форма, Форма типового документа від 16.12.2022 № 1462. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1462-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
 7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги: Закон України від 01.07.2022 № 2347-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2347-20#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
 8. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 06.09.2022 № 2573-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-IX#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
 9. Про лікарські засоби: Закон України від 28.07.2022 № 2469-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-20#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
 10. Деякі питання організації спроможної мережі закладів охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Перелік від 28.02.2023 № 174. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/174-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
 11. Про затвердження пріоритетних напрямів розвитку сфери охорони здоров'я на 2023-2025 роки: МОЗ України; Наказ від 07.10.2022 № 1832. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1832282-22#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
 12. Про утворення Проєктного офісу з відновлення системи охорони здоров'я: МОЗ України; Наказ, Положення, Форма [...] від 31.01.2023 № 192. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0192282-23#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
 13. НСЗУ посилить моніторинг за контрактованими медзакладами – рішення Уряду. Урядовий портал. 2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/nszu-posylyt-monitorynh-za-zakontroktovanymy-medzakladamy-rishennia-uriadu> (дата звернення: 09.09.2023).
 14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування телемедицини: Закон України від 09.08.2023 № 3301-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3301-20#Text> (дата звернення: 09.09.2023).
 15. Про утворення Міжвідомчої робочої групи з питань розбудови телемедицини в Україні: Наказ МОЗ України від 03.11.2023 № 1906. URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-03112023--1906-pro-utvorennya-mizhvidomchoi-robochoi-grupi-z-pitan-rozbudovi-telemedicini-v-ukraini> (дата звернення: 09.09.2023).

References

1. Zakon Ukrainy Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia vid 19.11.1992 № 2801-XII [Law of Ukraine Fundamentals of Ukrainian legislation on health care from November 19, 1992 № 2801-XII]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> [in Ukrainian].

2. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Pro vnesennia zmin do postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25 kvitnia 2018 r. № 410 i vid 29 hrudnia 2021 r. № 1440: [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On amendments to Resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine from April 25, 2018 № 410 and December 29, 2021 № 1440]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-2022-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
3. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Pro vnesennia zmin do deiakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy shchodo zabezpechennia realizatsii prohramy derzhavnykh harantii medychnoho obsluhovuvannia naselennia vid 01.07.2022 № 741 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On making changes to some resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine regarding implementation of the program of state guarantees of medical care for the population from July 01, 2022 № 741]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/741-2022-%D0%BF#n2> [in Ukrainian].
4. Minreintehratsii; Nakaz, Perelik Pro zatverdzhennia Pereliku terytorii, na yakykh vedutsia (velysia) boiovi dii abo tymchasovo okupovanykh Rosiiskoiu Federatsiieiu vid 22.12.2022 № 309 [On the approval of the List of territories on which hostilities are (were) conducted or temporarily occupied by the Russian Federation: Ministry of Reintegration from December 22, 2022 № 309]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text> [in Ukrainian].
5. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Pro vnesennia zmin do postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25 kvitnia 2018 r. № 410 i vid 29 hrudnia 2021 r. № 1440 vid 04.11.2022 № 1268 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On making changes to the resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine from April 25, 2018 2022 № 1440 and dated December 29, 2021 № 1440:]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1268-2022-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
6. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Deiaki pytannia orhanizatsii reabilitatsii u sferi okhorony zdorovia vid 16.12.2022 № 1462 [Decree of the Cabinet of Ministers Some issues of rehabilitation organization in the field of health care from December 16, 2022 № 1462]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1462-2022-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
7. Zakon Ukrainy Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo udoskonalennia nadannia medychnoi dopomohy vid 01.07.2022 № 2347-IX [Law of Ukraine On making changes to some legislative acts of Ukraine regarding the improvement of the provision of medical care from July 1, 2022 № 2347-IX]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2347-20#Text> [in Ukrainian].
8. Zakon Ukrainy Pro systemu hromadskoho zdorovia vid 06.09.2022 № 2573-IX [Law of Ukraine On the public health system from September 6, 2022 № 2573-IX]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-IX#Text> [in Ukrainian].
9. Zakon Ukrainy Pro likarski zasoby vid 28.07.2022 № 2469-IX [Law of Ukraine On medicinal products from July 28, 2022 № 2469-IX]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-20#Text> [in Ukrainian].
10. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy Deiaki pytannia orhanizatsii spromozhnoi merezhi zakladiv okhorony zdorovia vid 28.02.2023 № 174 [Some issues of the organization of a capable network of health care institutions: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine from February 28, 2023 № 174].

- zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/174-2023-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
11. MOZ Ukrainy; Nakaz Pro zatverdzhennia priorytetnykh napriamiv rozvytku sfery okhorony zdorovia na 2023 2025 roky vid 07.10.2022 № 1832 [Ministry of Health of Ukraine; Order On the approval of the priority areas of development of the health care sector for 2023 2025 from October 7, 2022 № 1832]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1832282-22#Text> [in Ukrainian].
 12. MOZ Ukrainy; Nakaz Pro utvorennia Proiektnoho ofisu z vidnovlennia systemy okhorony zdorovia vid 31.01.2023 № 192 [Ministry of Health of Ukraine On the formation of the Project Office for the restoration of the health care system from January 31, 2023 № 192]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0192282-23#Text> [in Ukrainian].
 13. NSZU posylyt monitorynh za zakontraktovanymy medzакladamy – rishennia Uriadu [NSZU will strengthen monitoring of contracted medical institutions – the Government’s decision]. *Uriadovyi portal - Government portal*, 2023. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/nszu-posylyt-monitorynh-za-zakontraktovanymy-medzакladamy-rishennia-uriadu> [in Ukrainian].
 14. Zakon Ukrainy Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo funktsionuvannia telemedytsyny vid 09.08.2023 № 3301-IX [Law of Ukraine On amendments to some legislative acts of Ukraine regarding the functioning of telemedicine from August 9, 2023 № 3301-IX]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3301-20#Text> [in Ukrainian].
 15. Nakaz MOZ Ukrainy Pro utvorennia Mizhvidomchoi robochoi hrupy z pytan rozbudovy telemedytsyny v Ukraini vid 03.11.2023 № 1906 [Order of the Ministry of Health of Ukraine On the formation of the Interdepartmental Working Group on the Development of Telemedicine in Ukraine from November 3, 2023 № 1906]. *moz.gov.ua*. Retrieved from <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-03112023--1906-pro-utvorennja-mizhvidomchoi-robochoi-grupi-z-pitan-rozbudovi-telemedytsyny-v-ukraini> [in Ukrainian].

*Подано до редакції 11.09.2023 р.
Прийнято до друку 27.10.2023 р.*